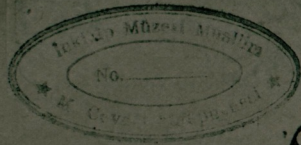

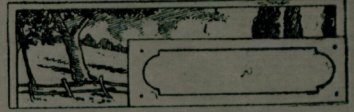
۱۰ تشرین اول ۱۹۱۸

صافی : ۶۴

اوجنی جلد

تیسری محبوسہ

بر مجذوبه طانيدم

— ۲ —

د فرك باشنده ترجه حله بکزر اوزون برپاړه وار. بلکه جذوبه هاغه آکلاندي سرکشت بود: «ن چرکس بوآته ايله تورک برابان دوغدم. بابانک م پياض صفالندين باشقه ايکي اوچ داغيتي جالهي خاطر لا پورم. عالمه حکايلرندن آکلاديمه کوره بابام، فرق باشنه قدر چغناکله قصبه آره سنده عمر سورمش راحت و بکار بر آدمدي. بر کون بر ايشن ايجون باخته کالدي، شهر بوکوي بکي اولار بر قادي عشقيله، سوکره ازدواجله، اوله، چو جغه بر آغ کي قايدي، تولونجه به قدر ماضي به حسرت ايئدي، وجودي آغاک فوني تورکوري ايجنده، آغري سو اوستندهکي آجقي هوانر بر قاريش اوزافده، کوزلري کچه بيله زلري و کوندوز کونئي سير ايدرك بوغولوب کيندي. آتشمي، کندي پک ايفي بيليمک بر باشنده غيب ايتدم. ايشته بي خراب ايدن اک بووک کدر! چونکه او زمان خسته، سيکيري، حياتندن تورکش بر کنجدم.

بو قادي قافقاسيانک کيم بيلير هانک داغندن، کيم بيلير هانک نارينغه جرت ايتش برچر کيدي. هيج بر مسرت اوږوروق سفرک زحمتلري تسلي ايتشمش، هيج بر فردا زحمت چکدي کونلري اووندر براميشدي؛ شهبه بوق، نهايت اک بيوک ديزلرک بيله فيرطنهي دورولور، هر دالغه لرك صورلر آتنده مجهول ايشلري وار. بر صبايح انکبي سندن آزاده، دوم دوز، بلوطسز سادني پيله دوز کور رسکر. فقط ساحله قيارلرک درين، بوسون طوشن اوبوقلري نه کوشن، نه زمان سيلر، شو دورغون دگيزدن ساحلرک بر وقتر اضطراب چکديکي نه قدر بللير. آتشمک شو دورولش، سيمش، بسط حياتن بر وقتر اضطراب چکديکي ايشته بو قدر بللیدی.

بوش قالده:

— قره دگري اوقيشده نعل کيدکيز؟ دردم.

— باق اوغل، سکا آکلانم. بر کون

اجتي بر واپره بندنک ...

آتشدن سوک دملرينه قدر هب بوله جله لره باشلان جرت حکايلري ديکاميشدم. يارم عصر سوکره اترق اسم و انساندن، کوندن، سندن اثر قايان بو متغير نه قدر صفوني، نه قدر ساده، فلبدن، کدردن، حسرتدن دوغمش شيلردی! شيدی بن اوئلري بر مقدس کنايه اوقومش کيم. بکا اوله کابورکه بو قادين چريبيلاق بر

روحدي، کوزلري فلبنده و فلي کوزلرنده يدي. يافکر، قاچ ستهدر مملکت مملکت کز يورم، نه کوز ياشلري ايجون اولنک کوزلرندن براق، نه توکله حيت ايجون اولنک فلبدن نيز منيع کوردم. بيلمکه اوله کوزلر نعل سوته بيلير؟ اوله قلب اصل دورا بيلير؟

بر صبايح اولنک جسدي صيفيه مزلک قاپيندن، تا ايجندن سوکولوپورکي، آزلدی. بي بويشقده معلق طوان باغ اونکله برابر فویدی، ساند. بر آرز دها ماضي دونه جکم. بو ايشده بر سروراکه سرکشتنک کوجک نکته لرني آکلانداق کيسه نفوذ ايدم.

بن عادت کنج بر ياشه قدر درت ديوار ايجنده بر اسير کي محسوس قالميشدم. آتشم بي چوچلردن، عالم لردن، حياتن قاچير يوردی. ايلک سسي نعل او قادين دويمسه، ايلک سوکيدن ايلک نقرته، ايلک نيسمن ايلک آسه قدر بشون انساني شيلري اوندن طاندم. بو قدر قيصا قاجلک بر جنتن باشقه برشي اولديکي آکلاد ايجون مهاجرلري طانمائل! جرت ايتش حساس برقادي آتجي پايانسر، حيسدن زيايه قايانسه، دورودن دها صيق قولش بر عزت تسلي ايدم بيلير، اترق نه سسر، نه بولجي، نه خبر ايستر. تلسکه ايله خيات دوغماين ديه آتشمه دوغونان روزکاردن، کوزلرينه کيرن کوشندن، بولنه تصادف ايدن پايانجندن قورقار. بن دنيا به کاي رکن آتشمه مطاف بوکولري صقدي، و بن دوغودون سوکره بر جرت کارورانه قاريدنيغه ايمان ايئدي.

قوشولري قاچ دفعه وقتنک کيدکي سويلديلر، بي بر مکتبه ورمسي ايجون نصيحت ايتديلر. اوکله لري غايت سرت، فيعه جوابلره هيسي رد ايتدی. فقط کندنده بونايلوردم. نهايت برکون قوشولر، بن، اک ياقين دوستلري ال برلکيله اقناع ايتک. اومزلک جوازنده بيوکجه بر مکتب وارديکي که هرايکندي اوسني چوچلرک ايلک سسلري، سوکره طاوور طاوور سواقندن چکرلرک شن سوزلري ايتيديردم. بياک تيبه، بياک اعتنا، بياک مراق آره سنده بومکتنيک ايلک صغريله برلشدم.

ديشاده خياته تصادف بي اک درش برلرمدن سارصدي. مکتبک، خواجملرک، يکي آرقداشلرک چوقدنري بي اراپورلرکي، اوستمه آيلدقاري حس ايتدم. کلهر، جلهلر، فکرلر و حکايلر ديکيشدي. اوله ظن ايتدمک اوکونه قدر بردامله فلبنده نه دوغمشم، نه سوششم، و بر دالمه پيم نه دوشغمشه بونلرک هيسي يالاندي، بونلرک هيسي بر سر کي سافلاق کلام زايوردی. کرچه بو قدر درش ما که ابدجک بر ياشده کالدي، او زمان بو حس، بو اوراق، بیکاره بر شهبه دن عباندي. شيدی بيله اولمکتبک هوا سي آره سنده کي بووک فرق وضوح ايله آيپيوردم. کي:

— بويمشده کوشن،

کي:

— نه سوني چوچن، ديوردی.

کيمنه مراق، کيمنه نفرت، کيمنه مراق و برييوردم. فقط بو مراقده، بو نفرتده، بر مراقته ده سوغودی.

رشديده بوله ستهلر کيدي، نه بر اويونله اکلندم، نه مکتبک ازدهاي آره سنده بر لحظه جوشقون ياشايه بيلدم. آتشم هر آقشده بخره سنده بي سواقمورک درت کوشه سندن بکلر يوردی. هر کون ايجمه ديکي بر مرک اوشودنيکي حس ايدرك حواجلرمدن، آرقداشلرمدن آريلپور بر ديقه سي روحده بر موسم دکيشدن بو سوکيل قادينه قوشيوردم. شو زهر بکا هانکيسندن آقدي، قادينني، غلبه قديني؟ بو کون الله اوله هانکيسندن قاچي ايستردم؟ اختيار چرکک کوزلري فيرطنه کچه لرنده کي کوزلرينک سايلانديني بيله ز کيدی. نه اونلر بي قوزلاردي، نه فيرطنه بي دالغهن دالغه به چاريدندن وار کيدي. بو کون بيله ز کري اقلقرده قالدي، بن حالا فيرطنه ده، انکينده، دالغه لر اوستندم.

درسملرک بکا يکي بر ايتلا کتيره ديکي خاطر لا پورم. مملکتی طانايان جغرافيا، وطني سوديرمه ي تاريخ، اک صوکره ساخته ادييات کنايلرنده لرومسر بره يورولدم. تسلي ي براقيز، اطرافنده باشقه اضطراب فویدی. يته هر کچه اودامزک صيغاي بر کوشه سنده آتشمه قوروشوردم:

— او قيشده درگري نعل کيدکيز؟

— باق، سکا آکلانم، اوغلم. کچه لري

اوستمه بي ياغدي ..

ايشته کوز يوروسکرک بن نه رند مجلسلرند

بنيشدم، نه اوم شطارت کوردي.

بر بوله ستهلر کچيرميشدک. سوکيل قادي

بر کون استايولک اسکي قبرلره بر ايرديغن وقت،

بو سيدن چارمه کيدکي، بکا بو ايراق اولومک

ذکل، شيرک کندي خياتي کي کلدی.

آه بو شهر .. بوتون قياحت اونده در.

سواقلرده، اوده، يالکيزلري ياغلبه لنده ايکن

تفسدن جکرله قدو کين اخات قوقوسي او زمان

دها ايدويديم. اوت، محقق بوله برقوق و اردي.

دکري، طوبرافي، انساني، بر شي وارک بکا

بر کون خيات ايدم جکدي. تولوم فيرطنه بيوک

دکيزلرک نره سنده در؟ فقط هر فيرطنه ده. تولوم

قوقوسي وار. ايشته بوکونه قدر بن هنوز بر کردابه

راست گلهدم. فقط بو کرداب وار، بو کونکي

اوکلدن، ياريشکي صباحن شهبه ايدپيوردم.

بر زمان دوست آرقه سنده قوشدم، بر وقت

عش ايجون قلم ياندي. کوردم که اساتير دردسز،

روحلر دوز، هواسلارک تنسندن آرقش، بولايق،

اييق، جانسز بر هوا ايدی. کرچه بعضا کدرلر

کوردم، فقط بولر بر سايغيدن دها بسطلدي،

خسته بويونلرده قايروب سارقان اورلرکي، ووحلري

کوزلرندن، سوزلرندن، چرکين نيسملرندن وريالردن

سارقان، بر اورکي سارقان آکلر آره سندن کچدم.

مستشفه

اخلاق مجاهده‌دلی

— ۲ —

فکرچیلر، اخلاق ایند دخی اخلاق برینه صرف عقله وفکره مستند بر اخلاق فوئق؛ اخلاق ایمان قوتیه دکل، منطق دتربیه یاشاغی ایسته یورلر. بوتره کوره اخلاق «وظیفه» کی بر مفهوم منطق بر نتیجه سیدر. بومفکرلر هر هانکی بر فلسفه مسلکندن بوله بر مبدأ آلرب تعریف ایندکدن صوکر اخلاق نه اولاسی لازم کله چکی بوندن بیچاره یورلر. دیک که اخلاق قیمتی حسه وعرفه کوره دکل، عقله وفکره کوره اولیورلر. فکرچیلره کوره اخلاق برتر. چونکه دقل وحموی برقاوتندر. اخلاق وظیفه لرمن بوقانونک عالمه، وطن، دولت کی خصوصی شرائطه تطبیقندن عبارت اولی لازم کایر. بیخیلان اخلاق یکی باشند قورنی ایچون واسطه، بونون اخلاقلرک مبدائی اولان «وظیفه» فکری تحلیل و تفسیر ایتک، بوندن قاعدلر، دستورلر چیقارمق لازمدر. بو نظریه یی اورتابه قویان مشهور «قانت» در. قانته کوره اخلاق قبل التجری: *a priori* وکلای بر قانونک نتیجه سی ایدی. قانته اخلاق عقله مستند ایدی. بر چوق فیلسوفلرک، تربیه چیلرک منسوب اولدینی مسلک یورد. برچوق اخلاق کتابلری بونظری اخلاق تطبیقانی در. عقلی اخلاق فلسفی قیمتی نه اولورسه اولسون، یکی بر اخلاق حیاتی تأسیس ایدمن. چونکه بوکا نظری اخلاق صلاحیتی، نهده اقتداری وارد. اخلاق ساحه سی تحریه ساحه سی در. مه تافیزیک ساحه سی دکلدر. اخلاق یارانان تعلق و تفکر دکلدر. حکایت و تجربه در. اخلاق عقل و فکرند مقدمدر. وعقل وفکره آسرد. بن وظیفه یی بر ریاضیه مسئله سی کی قطعی و یجابت ایشی کی منفعت اولدینی ایچون یانابورم. یالکزر، وظیفه اولدینی ایچون یایورم. وظیفه و وظیفه اولمایده یالکزر وظیفه اولاراق دودیمز و یاشادیم ایچوندر. بو اعتبار ایله بن اخلاق اولای ایچون نه مطلقا عالم اولیه، نهده مطلقا فیسوف بولونجه ییمورم. علم، فلسفه بو فکرن اخلاق واردی. بو اخلاق ایستهر عادی، ایستهر عالی اولسون، هر دورک، هر مدیتیک علمی، و فلسفی اجتبادندن اول دومعشدر. چونکه اخلاق منشأی علم دکل، عمل در. عملی یارانان ایستهر حیث در، جمعیت حیاتی در. اخلاق، جمعیت یاشامق ضرورتند دومعشدر. بناء علیه اخلاق دویعه ص و مقدس طایفه من وظیفه یی تعریف و تفسیر مژه کوره دیکشه بهکدر. بلکه، نفوس مژه، نفوس مژک مقدارنه کشفته، علمی و فنی فکر مژه، بو فکرلرک وضوح و شدته، ایدلر مژک آبریفته، برلکنه، ایش بولونمک درجه سه،

برچوله ده اچوق واحه بولور. هینک جسانلری اویدورمه، فضیلتلری یایه، قلبلری طام طاقیر بوشدی. قانیه، اوندن آتیش کی، پریشان، شعور سز، بولار اوستنده تصادف ایندم. بر انسان نه قدر آرز، نه قدر غیر کافی، نه چایق نهایت بولان بر شیدی. هرکس قیسه بر فوس قدر هر طرف بر نظرده کوزولن، اولچولون، طوئولان بر باشی واردی. قاج قهره یی عادی بر قاب کی، کندی الله، دوشونجه لر یی تکر تکر آلارق بوشاندم. یانده قاج ذوق افکار کی، صورت و سسلر کی نهایت بولدی. فکرلر موسی چیچکری دکلر کوزم، نشنلر، تاسلر، دوداقلرک بعضی چیرکلیرنک آجیلوب قایانستندن عبارتدی. اسکی اهل الاری کیملرند صورمالیدم؟ مراهقلر هانکی زاویه لره چکاشیدی؟ شیدمی تولو بر باغیه ی آکدران بیکانه کورکلرده بره داغیشل باریق نوزلرند، فاندلرک ایصلاق قشردن، روز کاره قاشی سس و بره جک برده قوبوب دوشن اختیار دالاردن باشنه نه واردی؟

بکا شهرلر خراب، موسلر بدست کلدی. هر طرف دوشکون قولار، سری آتیش کوزلر، چوکوک بیه لرله مسکوندی. نه امنیت ورن ارکک روحلری، نه فرح ورن ارکک وجودلری، نه ایلر نه کندیلرک برعالمی یاشایان قادیلر کوردم. هر شیدن کسل کلدی، هر شیدن واصلدم. سودان شهرلرنه بکزمین وحشی، قوتلی، کور، لذتله صوصاشیدم. مجاز بهارلری کی رنگاری کوچ دویولان، تیارلرنک کولاری درن کیدن بهارلری آراپوردم. — ایچمن بو زهری نعل آلتی؟ دیردم. حالوبک بر بادیه بکزمین بو وقتسز چیچکک ایجمده، بیلان چوره کلری کی، نامتناهی جذولری واردی. نهایت بر امید قلبی آلت اوست ایدی: — بر مدت مملکتندن چیچمه!

عالمه ک حال ووقتی برنده افریاسندن برینه کیتدم. اوزون اوزون کوروشدک، کندی محرم درلری آتلاق صفتونه بولوندم، نه خطا ایشم، ایکی اوج فقهه ایله کنیش کوبکی اوبناتدی: — اولوم حق، همیز آغلاقم، اونودق. فقط سز آوروپایه کورودوب پیشدریم، دیدی. بنی آلمانیایه کوردمک، هر سه نسلان اوزرک اوزره رهن نهری ساحلنده وقیله اولوگک اوقودینی برنوله زه قید ایتدیرمک فکرند بولوندی. یالکزر حدوددن دیشاری فیرلایق فکرند بولونسه پدی، نه مسعود اولاجدم.

بیلسه کز اوکون سو قافلردن نه خیزی، نه سوخیله دودم. شهر، خلق، علملر کورمه نه فنا کوروندی. بونرک کاسلاط اولوب کندی آرمه لرند برافیه قفلرند قورقوردم. اوقودیم برکشتنک برنجی قسی بوراده بیتور.

فالح رفی

خلاصه فردلری بر برینه باغلایان مادی، معنوی باغلرک نوعه وشکنه کوره دیکشه چکدر. اونک ایچون. بن بر جیتنه مقابل معن بر اخلاق وارد. هندلنک، چیلنک، قوتولنک، هوانتولنک، نورکک، عربک بونون جمعیتلرک کندیته کوره بر اخلاق وارد. بو. اخلاق بزم تقیمزه کوره ای ویا فائوالیبلر. فقط دایما بر اخلاق بر جمعیتک. بر تارنخک مایلدی. هر جیت کندی اخلاق یار آجیسی در. و هر اخلاق جیتنه کوره بر اخلاق در. یعنی ابتدائی در، عالی در، ضعیف در، قوتلی در، دخی در، ملدی در. جیت دیکشه دیکه بو اخلاق دیکشه. وجود دیکشه می دیك، عضولرنک وعضولری وجوده کتیرن جیمبرلرک، مناسبلرنک دیکشه می دیكدر. مثلا بر جیتنه عالمه، ملک، دولت آراستندک مناسبلرنک ماهیتی دیکشه دیکه جیت دیکشه. ناسلک بوزمه لری وجوده کتیرن فردلرک کیدمه، کیتند بر دیکشکک اولادیه بو زمه لرده دیکشه. مناسبلر اخلاق میدادی. بوناسبتدره انقلاب اولادیه اخلاق دهده انقلاب اولاماز. اخلاق دیک اجتماعی عضویتی تکلیک ایند عضولر و فردلر آراستندکی ارتباطکی، تساندک جانی افاده می دیكدر. اخلاق قانونلری جیتن حیثات ووحدت قانونلریدر. بر جیتنه نه زمان حیثات ووحدت قانلرزه اخلاق ده قانلر. عضوی انقلابلرک دماغی انقلابلرک اثری دکلدر. بلکه تقدی، تنفس، نخی، تردی، خستای... کی به عضوی جیتنن هر طایف انقلابلرک معمولی در. عینی ملاحظه جیت عضولری ایچوندر و غرغوردر. اخلاق کی عضوی بر حیاتی دیکشدرمک لازمدر. بو معنا ایلدر که اخلاق اجتماعی حیثاتک خالق اولفدن زیاده بو حیثاتک مخلوق در. اخلاقر جمعیتلرنک ماضیستندن دواغلر. هر جیتنک حاله ک اخلاق ماضیستنه کوره بر دورلو تعین ایدر. جمعیتن جیتنه او قادر دیکش اخلاق، «وظیفه» کی مجرد بر دستورده صوفی ناسل ممکن اولدیه، مقتول افرایسک انتقامی آلتی، آووستریالی ایچون بر وظیفه در! قوجه سی منتقاب اولک، هندل دول ایچون وظیفه در! ریشی متعاب اولک اسکی غول اهالیسی ایچون وظیفه ایدی! دیکه وظیفه بوقدر، وظیفه نر وارد... هر وظیفه ک وظیفه اولمای محیطله، جیتله قائمدر. اسباطلر ایلر ایچون خرسراق عیب دکلدی. چونکه اشتراکی: *Communiste* ایدیلر. فقط یا قانلای عیب ایدی. چونکه محارب بر قوم ایدیلر. «حق، وظیفه، عدالت» کی بونون قیمت و ماهیتی دیکشدر برض فرض ایتدیکدن مفهوملر دایما تکامل ایده کلدن. بر فرق قیسه بر تاریخده کورمک کی ممکن در. بزده قانلای بر حق کی قوللایق، نه دی دوکک ارکک ایچون بر اسیر ایدی! بونون حقدده مساواتلرزه دائر اولان هر شی وجداییز معذب ایدیبور. اخلاق فکرلرمن یالکزر زمان ایله دکل، ممکن ایلده دیکشیدر.